

У БЪОГРАДУ 19. М а я 1856.

ШУМАДИЊА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издавател Любомиръ И. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овай листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Џъна му је за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванг. За огласе плаћа се одъ врете 5 крајц. за трипуть. № 42.

ЦРНЫЙ ПРОСЛѢДЪ.

(продужено.)

Око 10 сатиј наступи живоћь. Кола слѣдовау једна по једна съ таквомъ брзиномъ, да є слуга морао оставити капю отворену. Безносличари гледали су садъ све во воли, и задовољни съ добыткомъ овогъ вечера, тражили су садъ свой конакъ роптајући на Бога, што јй вије подарио съ по милиона прихода. Но прослави остало постојано на свомъ месту и брзо бијау подкрепљени приличнимъ бројемъ оны услужни скитница, кои врата на колима отвараю и колску степеницу спуштају. Но по псречи слабо ту бијаше фјакера, кои су се уселили међу ове сјајне каруџе умешати се.

Међутимъ у хотелу почеше се сале пунити. То не бијаше какавъ великиј балъ, кој є давала госпожа одъ Рембри, него проста вечерња забава; поне она є овай балъ тако називала.

Што се насеље тиче, нисмо још никако точно разлику увидили, коя постоји између великогъ бала и просте вечерње забаве. Додуше на вечерњу се забаву позвивају само пратиљи, а на балъ сви познаници; но позвателни листъ овде є онай истый кој и тамо. И зацело морали бы имати врло жалостна познанства, ако ји небы урачунали у брой свои пратиљи, како намъ є само до тога стало, да наше велике сале напунимо, боји се да неостану празне, и кадъ немамо никакву другу намјеру предъ очима, но само да малој людји пакупимо. Но ово све непринадлежи овамо.

Доста, вечерња забава госпоже одъ Рембри небијаше балъ; ипакъ несмелоше величествене ношић и не-прикосновене церемоније изостати. Но опетъ могло бы се свакојко пытати: како бы било, кадъ бы госпожа одъ Рембри давала балъ! Ова ласкателна приметба закључава у себи цѣљ и основъ ове фина разлике, коју мы наговестисмо.

Бијаше полакъ 11 сатиј. Оркестеръ почeo є био свиристи; домаћице јоште ту небијаше. Елена у одсутству своге мајије примала є гости съ подпуномъ умеш-

ноћи и особитомъ пристойносћу; и то ићаше јој прекрасно за рукомъ. Но ипакъ свакиј пыташе, где є Маркиза, а и господинъ одъ Рембри већъ два трипуть бацио є погледъ на врата, коя вођау у собе његове супруге.

Найпосле се она појави. Очи свју управе се на њу; очи госпоже са зависћу, а людји съ дивљињемъ. Жуборъ се распостре по целој сали.

Госпожа одъ Рембри преобразила се на ново. Она ње своју урођену грацију одбацила, али ју є нешто ограничила. На место њене неатости ступила бијаше нека обозритељност; вљено немарно држанје узело є на себе некиј видъ достоинства, креолка играше своју ролу као знаменита каква госпожа. Она ићаше лагаво крозъ салу, на све стране учтиво смешећи се, и седне потомъ поредъ господичне одъ Рембри, коя се једине у овомъ сјајномъ сабору могаше съ њомъ у лепоти надметати.

Кадъ є госпожа одъ Рембри отишla одъ Жуана де Карадаљ, бијаше већъ преко 9. сатиј. У њенимъ годинама ма вако да є човекъ любведостояњъ, то ипакъ потребује времена да се опреми. И то є узрокъ што се она прилично задоцвila. При улазку баци она на Елену вљежање погледъ, на кој ова одговори смиренімъ поздравомъ. У овомъ поздраву налазаше се нека изнуђеност и млога ладића.

Балъ є јоште трајо. Међутимъ мы ъемо се съ не-кимъ спореднимъ лицама наше историје упознати.

Маркизъ одъ Рембри бијаше старый благородниј, пунъ чести и поштенja. У ранје доба био є у свою госпоју смрто залубљијъ. Ова є любавь оладнила, и рђави люди потврђивали су, да се вије то збыло безъ осноva. Господинъ одъ Рембри, тако се говори, чешће є опраштао; а и садъ јошъ, будући є човекъ изображенъ, уме у известнимъ случајима ћутати, и вије дао ништа разгласити. Али люди, збогъ кој є онъ утолio свой брачный гиљвъ, непоказую се особито признателни, и једва се могаше Маркизъ надати, за чимъ є иначе пайвећма тежјо био, да ће благородно име Рембри остати чисто одъ сваке недостойне лаге.

Ово станѣ, кое прећутати неможемо, учинило је те в господинъ одъ Рембр и оладио и изгубио је вомо често се појављивати. Негдашњи емигрант је одъ старије бурбонске дозе обасује почетима и достоинствама, чији је тако, као што се на његовомъ високомъ месту наведа избене, и представљао се тако, како је морао; но онога тога торжества била су му досадна. Он је погађао шта је ова скупачка мложина мислила тайно; он је мислио да у погледу свакогъ поединогъ може прочитати рђаву, увредителну речь, и ради бы изъ овогъ свогъ друштва побегао ће.

Премда је госпожа Маркиза у ранје године једномъ или више пута на путу своје супружничке дужности послизнула (и то се сматрало као познато), то ипакъ одъ дужег времена виše се могло ићи овомъ владанju ишта прећасти. Любав је ићи овомъ срцу причинjavала забаву; али сада је другчје време проводила, и виše имала каде ступити у любовна одношенија. Ова любљаше свогъ сина са страстномъ, безграничномъ ићиосћу, и ово може быти бијаше једно похваледостойно чувство у срцу ове госпоже, коју је случај само зато украсио свима дражескима, да бы мрачну, грозну бездну ићи душе борио.

Господинъ одъ Рембр и сву свою ићиосћ похвалио је једно својој кћери, у првомъ његовомъ браку рођеномъ, и свакиј се дан је радовао, што у овомъ садашњемъ браку нема порода. Окромъ Елене немобљаше никога, осим краља и Ксавје-а, кога је пред две године, за време оне 100 дана*), неизчекиванији случај учинио ићи његову одбранитељићу. У осталомъ то је била услуга, коју свакиј воле поштитији човекъ може указати. Ксавје још је млад и неотично распалјио за царску славу, појавио је Наполеонову повратак с једнога љубави, и његова позната најела дала су му прилику, да негдашњи емигрант снажно заштитији противъ увреде оне класе народа, која у свакој време слабогъ напада и побједитељу усклаџава. Ова добро дошла услуга придобије господина одъ Рембр и Ксавје-а и они се упознају. При свој разлици у годинама и мићинама, и несматрајући на изванредно одетојање, кое ји у смотрено стаја разстављаше, образовало се неко споразумљенје између обеје. Маркиз је бијаше сасвимъ способанъ ценити благородну и чисту душу младића; он је га любљаше.

Ксавје напротивъ любљаше господичну одъ Рембр и бијаше одъ ње любљић.

По свој прилаци читател наје пытати за узрокъ ове любави. Ксавје бијаше лепъ, говораше ватрено и прјатно. Елена и сама је знала да му је поклонила своје срце. Кађ је примјтила да га люби, било је врло доцне; она се осећаје слабомъ, и збогъ тога виše ни покушавала борити се противу тога.

Елена бијаше прекрасна девојка одъ 17. година. Крой ићиогъ лица бијаше сасвимъ францускиј. Њена лепота више се састављала у изразу, него у савршенога правилности чертјиј. Њене велике плаве очи погледају тихо и умилно; на ићиомъ озбиљномъ челу владаше размишљаваћи, и њена красноречива уста нетребаше готово речиј, да бы се дозвало шта она мисли.

*) т. је, када се Наполеонъ I. изъ Елбе вратио и воспостављен је краљ Лудвикъ XVIII. првијући је изъ Француске избене.

Поконји путъ одвећи строго воспитаніј затупи душу и смете право изображенъ кћерји отићи вућа. Да бы све научиле, изгубе свою природност, и неразуму више ништа друго, него по пропису и правилу смети се, ини и ћутати. Елена је ово зло избегла. Њен отац је јо искључително ставио подъ надзоръ господинъ одъ Рембр и он јој је у тоје слободу оставио. Госпожа се одъ Рембр и напротивъ, будући је гледала, да поверенъ свое пајторке задобије, показивала истој као добра мајка, и вијој никадъ другчје говорила, но съ умилјатимъ речма. Али жеј умеју варати само люде; Елена исповераваше се господину одъ Рембр. Она јој се исповераваше, укољко вије веровала вијој ићиосћи, а найманъ поверио јој се у смотренију Ксавје-а и своеј любави. Вије више путји Маркиза је на овай ласкателнији, неодолимији начинъ, произведећи красноречивосћу жена, тражила да Еленио поверенъ пробуди; но увекъ узалуд је све своје лукавство, јвују јој вештачу претварана и дипломатијо употребила, да бы прасићла је овога цјели.

Елена се узимаше добро на умъ. Одвећи паметна и воспитана будући, уздржаваше се одъ свакчага, што бы было противно дужимъ почитованчу спрамъ супруге ићиогъ отца, само се ограничивала на ладију, за коју јој се утолико теке могло замерити, што је мање она поврећавала обичне форме.

Маркиза виде свой трудъ у томе осућенју и долазаше свръ тога у све већи немир. Она представљаје себи, да Еленио ћутањи много више значи него признанје. Она мераше любав девојке по свомъ собственомъ струју и држанју при измишулу, да срдечно одношеније, младостна склоност, може врло лако унишити овай планъ, на који су сада све ићи жеје и надежде управљају биле. Она бијаше жена и то креолка. Нема сумње, да су у самомъ зачетку претеране јељене бриге, и да се њена угрејна сила уображеја запела што се тиче овога обстојатељства, кое бы у човеку једва мало немира произвело. Али ко незна, да у подобнимъ односима слутији добијају превагу надъ правимъ размишљајемъ, и да стра ове веће да подјесију него разумъ? Маркиза у томе као права мати, жертвујући све својој материнској ићиосћи, хтела је тиме задобити сило оружје, да бы савладала оне дјействитеље или миме опасности. Она сматраше у Ксавје-у вејрјатељску препону, и њена страсть представљаје јој ову препону тако страшномъ, да се решила је да се мести съ њимъ безъ сваке милости ратији повести. Ксавје стајаше на путу ићиомъ сину, дакле ићији самой; њену коя је савъ силнији жаръ своји прећашнији други любовни осећана прелила у материну любав. Али кађ је женска, као што је Маркиза, чије је на своме путу на човечију препону то она преко ње прелази, пакъ ма је морала и као лешину за собомъ оставити.

Господинъ одъ Рембр пришео је са своје страте, те се увеличио стра ићиове супруге, а тако исто и мржња происходећа изъ тога стра. Она је свогъ мужа испитала, али не у очи, него као што жеје испитую, употребивши свакојака шејрдани и странпутице, кое су је найпосле сусреле кодъ предмета, око когъ се ишило.

Маркезъ, изъ венине освете, бацю ю е у сунину, да му Ксавије кадгдъ врло близу може стасти. Бли требало што више, да се господа одъ Рембр и покрене на неумолимо гонење и на неуморну борбу? При свемъ томъ ова јошъ чекаше; јръ ићи духъ, кои је колико смѣљ и жестокъ, толико и мударъ быо, умео је себе ћутаньмъ оградити. Садъ намъ остає јоште које речь рећи о ићномъ сину, о венинай причини ове грозне борбе и недѣлателной основици, на којој су се оснивали сви славолубиви планови Маркизе. Овай быаше лепъ момакъ, высокъ 5 стопа и 7 палаца, које је свакој новој моди одма у ићномъ постано слѣдовао, и у свомъ закочаномъ прслуку једва десати могоа. Господинъ Алфредъ Лефебвръ де Вале могаше се сматрати као првый шнайдерскій урнекъ; онъ јахаше увекъ на високомъ коню, и дотле је смѣљостъ своју герао, да је покој путъ

пушіо по сокаку, што је нечувиено было. Нѣгова је мати увѣравала, да је даровитъ и онъ чуо је ово, постојаво је и тврдо веровао, да је такавъ. Уобичаје је био много луђи одъ остале гомиле помодни господићи.

Такавъ быаше врстный младић, кога је Маркиза господићной одъ Рембр за мужа определила. Онъ быаше на то пристао; и њему быаше Еле на врло мила, а немаћаше одвратности ни одъ 500.000 франака, који су сачинjavали приходъ његовогъ будућегъ таста. Али са ићевимъ саизволешћемъ быаше само пола песла готово. Иако је господинъ одъ Рембр редко кадъ испуштао изъ вида брачну иљност, ипакъ, нје се трудио скривати, да много о г. Алфреду Лефебвру де Вале недржи, и небыаше изгледа, да ће пристати дати свое саизволнене на такву свезу. (продужиће се)

ДОМАЋЕ и СТРАНЕ ПОВОДСТИ.

СРБИЈА.

По гласу „Званичны Новина“ премештени су на свою молбу Членъ Суда Окр. Њупријск. Нича Симићъ у Судъ Окр. Црнорѣчкогъ, и Членъ Суда Окр. Црнорѣчк. Стефанъ Миловановићъ у Судъ Окр. Њупријскогъ.

По высочайшемъ решенију Нѣгове Свѣтости дадаће се јоште једанъ Членъ Суду вароши Београда.

ТУРСКА.

„Осерваторе трѣстине“ доноси намъ слѣдуюћи доцисъ; „Высока Порта намѣрава довести брой свое правило војске у мирно доба на 100.000 момака, између кои ће быти 35.000 немусломанаца, и подѣлиће ту војску на покретне колоне. Војници ће быти употребљени на грђење путова по различитимъ провинцијама. — Далѣ явља истиј ласть, да је г. Интернуцјо је аустријски, баронъ Прокешъ Остенъ отишао 4. Маја у Сулину, да разсматра послове на дунавскомъ ушћу.

— Изъ Цариграда явљају „Конституционелу“ подъ 30. Апр., да су се у околини Дамаска немири породили, који јакъ нису одъ велике важности. Једанъ енглески официръ, који је за турско-енглеску легију војнике купио, хтео је једномъ одѣлено одъ 2-300 турскихъ новаца силомъ налетнути једну заставу, која је била украсена крстомъ. Но-ваца (рекрут) су се противили, примити ову заставу и слѣдовати њој, а кадъ је при свемъ томъ Енглезъ упоранъ остао, онда се сви турски војници коскудъ разтуре, почемъ су учинили нека изступљења.

РУСИЈА.

Изъ Варшаве пишу „Бреслауеръ цайтунгу“ подъ 11. Мајомъ слѣдуюће:

Нѣг. велич. царь све рускій и краль Польскій, Александеръ II. стигао је синоћ (10. Маја) у 10½ сатију у повољноме здрављу у Варшаву. Тешко је себи представити покретъ и узрујностъ, која је по свимъ улицама владала, а къ томе је врло много привело и то, што су како силини странци са свију страна и изъ провинција дошли, тако исто и многи руски великаши и велиководственици, а и неки страни ќенерали овамо приспѣли, да

цара рускогъ у име своји владаоца у Варшави по-здраве. Између найдличнїји странаца да наведемо ко-манданта краљевско-пруске гарде, ќенерал-ађутанта Гребена изъ Берлина, аустријскогъ ќенерал-ађутанта кнеза Лихтенштайн изъ Беча и енглескогъ ќенерал мајора Граја изъ Лондона, који су сви са многобройномъ пратњомъ овамо дошли. Већ је 9. сатију у вече била је цела варошъ, а особито оне улице, крозъ које ће царь проби и отићи къ палати белведерской, у којој ће одећести, најсаније осветљене. Приватне куће и јавна зданија надметала су се у сјајности, и одавно нје била Варшава тако величествено осветљена, као ово вече. На балконима и прозорима мла-ги приватни кући блистало се у различно осветљенимъ провиднимъ завесама почетно слово царево, обвено границима одъ лавора и маслине; — једномъ речи — цео путь, одъ прве градске међе до царске палате, дакле и цела Прага, велика Њуприја преко Висле, коя Прагу съ Варшавомъ скочава, затимъ краковско предградје, дјавне алеје (редови засађени дрва), кое воде къ Белведеру, све ово било је осветљено, као у по подне. Па на це-ломъ томе ¾ миља дугачкомъ простору, сабрала се безбройна гомила света, или управо рећи узрујна гунгула, која је часъ нагртала къ палати, где ће царь одећести, часъ пакъ къ ономъ мѣсту, где ће у варошъ ући.

Найпосле, у 10¼ сатију огласило је пагло прелазећи и тресакъ многа кола преко Њуприје изчекиваћој свети-ни долазакъ цара. Царь се возао на лакомъ путничкомъ интову, и поредъ њега быаше само министеръ царскога дома, ќенерал-ађутантъ грофъ Адлербергъ I., — а ќенер-алъ Адлербергъ II., царски придворни лѣкаръ, дје-ствителни статски савјетникъ Енохињ и је остало свита слѣдовала је у многобройнимъ еквиажама (сјанимъ колима). Кадъ је царь већъ приспѣо, заорила је одъ безбройногъ на Њуприји скупљаћогъ народа громовита вика „ура“ и усклађанъ радостъ, која се вика све даљъ разносила. Царь, који је очевидно био тронутъ тымъ усхи-ћенимъ дочекомъ, поздрављао је и десноти лево пародъ съ прјатњимъ сметешћемъ, о окретао се више пута своје пратиоцу, показиваоћи съ највећимъ задовољствомъ на одушевљену гомилу света. Кадъ је царь стигао кодъ

Белведера. дочекао га је тамо намјестник краљевства польског, кнезъ Горчаковъ, кои је на челу свио овдашњи трајански и војнички власті и тѣла већь некозико сатій цара изчекивао. Осимъ тога били су ту и неки виши државни званичици, кои су некодико дана пре цара стигли, као и. пр. новопостављени министеръ инострани дѣла, кнезъ Горчаковъ са своимъ првимъ министерјанимъ савјетникомъ, барономъ Мацковомъ; даљ ћенерал-ађутантъ Фроловъ и Долгорукій и многи други. Царь је одма примјо намјестника у аудиенцију, и пошто је мало повечерао, легао је одма спавати, будући је одъ путовања утрућенъ био. — Ћенерал-ађутантъ баронъ Ливенъ, кој је прекијче овамо стигао, одпутовао је јоче у југру у Границу, да као што се говори тамо дочека венаку кнегињу Олгу, принцезу Вартембержку.

— Еданъ дописникъ „Бреслауер цайтунг“ доноси намје не по реду слогъ, али одъ прилике правый смисао беседе цара Александра, изговорене племићескоге депутације и племићскимъ маршалима у Варшави; она гласи овако :

„Моя свадашња и главна мысао и тежња у смотреню ове земље, говораше царь, била је свакадъ та, да се све, што је досадъ было, преда заборавности. Я самъ съ Поляцима задовољио, и то не само збогъ тога, што су они крозъ све покрете и колебана, коима је Европа изложена била, дужности свое према своме владаоцу, и према себи испуњавали, но и збогъ тога, што су они између њи, који су у редовима мое војске борили се, дали јасне и изредне знаке свое вѣрности и храбости. Сви Поляци леже ми на срцу, и я у смотреню њи имамъ найлејше намѣре, будући је све Поляке любимъ као моју децу; кажите то вашимъ земљацима, господо моя, показавите имъ и то, да је време, да се већь еданпутъ оставе своји сањари. Я јбу да Польска буде срећна, но Польска може само у свези са Русијомъ срећна быти.“

Ове су рѣчи врло знамените и мајазначаје, особито кадъ се помисли, да се на парискомъ конгресу пытанъ польско ни најманъ у виду имало ће.

Овой беседи приписују пеки листови велико одушевљенихъ Поляка за цара Александра.

У Одеси 5. Маја. Јоче је стигао овамо изъ Николајева паробродъ „Тамань“ са 380 болестника и раненика. Премда је поморъ у јужнїј Руїи яко попустіо, то ипак јошъ многи умиру.

ФРАНЦУСКА.

У Паризу 12. Маја. На прекијеранијемъ балу у Сен-Клулу, на кој је позвано било око 400 лица, присуствовала је и царица Евгеніја, која је врло добро изгледала; она је выше пуга преко целе сале горе доле прошетала, и отишла је съ бала текъ око 2. сата после поноћи. Примѣњавало се, да се она врло дugo разговарала са грофомъ Орловомъ и съ енглескимъ ћенераломъ Брауномъ. Царь је отверјо (одпочео съ игромъ) баль, и играо је и после позадуго; царица ипак је нје играла, већ је само гледала. Великиј Войвода Фердинандъ Максимилијанъ имао је на себи велику лепту почетне легије.

— Военый походъ у велику Кабилу биће текъ у јесен, и на ту цѣљь већь су знаменита одѣленя војске тамо одправљена.

ЕНГЛЕСКА.

Изъ Малте пишу „Тайсуз“ подъ 2. Мајомъ, да се раздоръ и непријатељство између таліјанске легије и Малћана (житеља Малте) породише одтудъ, што ови те таліјанске легионере сматрају за безбожнике, и што су имъ они тоје значимъ знацима пребацивали, називаоћи јх: Nemici de Cristo (непријатељи Христови) и т. п. Првый већ побуни био тай, што је једанъ капућерь изъ реда Кармелита укоравао једногъ војника за једну безбожну исоку, па кое му војникъ одговори съ јединимъ шамаромъ; и отудъ произиђе читава побуна.

ГРЧКА.

Изъ Атине јављају „Триестер цайтунг“ подъ 5. Мајомъ, да је камерама грчкогъ вралјства предложено једанъ уговоръ съ Турскомъ у смотреню истребљавања грчкоге бойника, и једанъ трговачки уговоръ съ Тојканомъ. — Французи су на острову направили једну болницу за војску, коя се съ Крима повлачи.

ПРОТОКОЛЪ КОНФЕРЕНЦИЈА.

(продужено)

Протоколъ XX.

Съдница од 31. марта 1856. год.

Присуствовали су : пуномоћници аустријски, француски, енглески, прайски руски, сардински и турски.

Конгрес се занима пытављањемъ, да ли се блокованје може прекинути и пре него што се поизменја потврђења.

Грофъ Валевскій вели, да се истина досада увекъ прекидало блокованје текъ пошто се поизменјају потврђења јербо се у начелу ратъ неможе сматрати као евршенъ, докле годъ суверени непотврде условија, коя су уговорали њијови пуномоћници; али духъ либералности, који у наше време тако срећно утиче на одношаје народа, препоручује, да се одустане одъ тога правила, а Француска и Енглеска, кое блокую, већь се слажу у томе, да присадашњимъ приликама докажу старају свое о трговини уобщте, па се изјаснивају, да се једногъ тренутка свуда прекида блокованје. Стоји докле јошъ само затимъ, да се уговори начинъ, на који ће се то одма извршити.

Сагласно са грофомъ Валевскимъ, предложи грофъ Кларендонъ, да се закљочи прамире на мору, јербо се по његовомъ мишљењу одма услѣдъ те мере прекида блокованје.

Грофъ Валевскій дода, да ће се по томе моћи вратити и пљаке, кое су учиниле после закључења мира, и да ће трговина моћи опетъ радити, ако Русија драговолично укине све мере, о њој наређене за време рата.

Руски пуномоћници сасвимъ задовољно приме та мишљења, и несумњају да ће јх одобрити и дворъ њијовъ, премда морају себи право на то одобренје задржати.

Остали пуномоћници изјаве, да ће неутралне државе пыблагодарити примити ту меру.

Услѣдствују тога буде закључено, да се ако руски пуномоћници јошъ вадуће съднице буду, као што је надати се, опуномоћнији јавити, да њијово правительство укида ограничења за време рата наређена јеръ извоза и

увова: онда ће се између Француске, Енглеске, Сардиније и Турске съ једне, а Русије съ друге стране, заключити примирје на мору но тако, да вреди још одь дана, кадъ је подписан ћупорњ о миру, и да се свуда увида блокованј. Потоме да се плачке, кое су учиниће после 16. Марта, врате.

Конзулатска акта и формалности за пловце и трговце привремено ће издати агенти оне сила, кое су се изјасниле да ће се за време рата званично занимати интересима поданица ратујући сила.

(Долазе подписи.)

Протокол № XXI.

Сједница одь 23. марта 1856. год.

Присутствовали су: пуномоћници аустријски, француски, енглески, прајски, руски, сардински и турски.

Протокол прошле сједнице прочита се и одобри.

Пуномоћници руски яве, да су опуномоћени изјавити, да се укидају ограничења наређена за време рата ради затвора руске пристајаништа за извозну трговину.

Услѣдь тога приме се закључена, предвиђена у прастој сједници ради закључена примирја на мору и враћања плачкѣ.

Томе сходно уговори се, да се разашлю заповести, да се одма прекину постојеће блокаде, и да се одма по реку мере, кое су у Русији за време рата наређене против извоза руски производа, а особито пшенице.

Грофъ Валевскій понайпре увери, да ће се, будући да су сајозници изјавили, да ће своје войске одма повући, руске земље крозъ 6 месецј сајсвим очистити одь тих войска, а нада се да ће се она за то време повући и са позиција кое у Турекој заузимају.

Тако исто и руски пуномоћници увере, да ће се у руска войска повући изъ Карса, а казаће конгресу у једној одь идући сједнице, крозъ колико се времена то може извршити. Они жеље да се сајозници понайпре повуку изъ Крча и Еникала, како да се азовско море што пре опеть отвори за трговину и пловитбу.

Грофъ Буоль радује се ревности, коју сајожене сile показую у испунешу једногъ одь најважнијих условиј уговора о миру. Изъ узрока што аустријской войсци ниса тако тешко повући се изъ књажества, уверава онъ да ће се она изъ њији повући још пре, него што се сајозници сајсвим повуку изъ земље отоманске.

На то се једногласно закључи, да све војојуће войске имају одма почети повлачити се, и то непрекидно наставити. Войска француска, енглеска и сардинска имају се крозъ 6 месецј повући са земље руске и турске, и имају се повући најпре изъ Крча и Еникала, Кинбурне и Евпаторије.

Будући да уговори, који су 28. Фебр. 1854. и 3. марта 1855. год. закључени између Француске, Енглеске и Сардиније съ једне а Турске съ друге стране, одређено да се войске имају крозъ 40 дана одь дана кадъ се закључи миру, повући, а то ниса могуће извршити збогъ тога, што се одь онда ратъ яко повећао: то ће се одма издати варде представницима поменуты сила у Цариграду, да закључе съ Портомъ новъ уговоръ ради одређења пово-га рока, но који зато опетъ несме бити већи одь 6. месецј.

Конгресъ закључи да се комисари, који сходно 20. чланку ћупорња о миру, имају уредити нову границу у Бесарабији, састану 24. Априла ове године у Галацу и одма се лате задатка свога.

Руски пуномоћници изјаве, да ће руске власти, чимъ се тај задатакъ испуњи, земљу коя се има додати Молдавији, предати молдавскимъ властима. Разуме се, да ће се та земља предати у исто време, у кое се сајозничке войске повуку са руске земље.

Грофъ Клеренданъ примѣти, да ће за цѣљь ту да се войска што пре повуче изъ Крима, сходно быти ако сајозничке лађе могу ући у пристаниште севастопольско, Овда ће се по ићевомъ мишљењу моћи войска и убий-е стивари навести за неколико недеља пре.

Руски пуномоћници изјаве да ће о томе пытати свой дворј.

Грофъ Валевскій разложи, да наредбе, кое се имају дати комисарима, који ће по 23. чланку ћупорња о миру испитати станъ књажества, морају што простране быти, како да комисари могу сајсвим испунити наложенји имъ задатакъ. То се може учинити по томе пре, што се ферманъ, који прописује да се за ту цѣљь сазову дивани, има по пропису XIV. Протокола израдити са представницима сила у Цариграду. Онъ предлаže да се једной комисији, коя се има саставити изъ конгреса, повери да састави поменуте уредбе.

Конгресъ се съ тимъ сагласи, и састави се комисија изъ првогъ пуномоћника турскогъ и други пуномоћника францускогъ и енглескогъ.

Затимъ учине се неколико одредбе о потврђењима ћупорња о миру. Та потврђења имају се поизменати у 6 екземплара за сваку уговорајући силу.

Уговоръ о лакимъ лађама потврдиће се између Ру-сјес и Турске.

Југорњ о мореузима дарданелскимъ потврдиће се съ једне стране између високе Порте, коя има поднети 6 екземплара, а съ друге стране између осталы сила, кое, будући да немају никаква потврђења међу собомъ менять, потврђују само съ Портомъ, и даље само 1 екзем-плар подносе.

Југорњ о аланскимъ острвима потврдиће се съ једне стране између Француске и Енглеске, кое ће свака имати поднети 1 екземпляр за Русију, а съ друге стра-не између Русије, коя има поднети 2 екземплара.

(Долазе подписи.)

Протокол № XXII.

Сједница одь 27. марта 1856. год.

Присутствовали су: пуномоћници аустријски фран-цускиј, енглескиј, прајскиј, рускиј, сардинскиј и турскиј.

Протокол прошле сједнице прочита се и одобри.

Грофъ Клеренданъ најоме, да се конгресъ у прастој сједници, видевши да пуномоћници још су нису сви у стану пријетати на друге предлоге, ограничио споразумети се о прекиданју блокаде (морске обсаде). Онъ јави, да су пуномоћници енглески данасъ опуномоћени изјавити, да ће се укинути ограничавајуће мере кое су за време рата наређене о трговини и пловитби.

Пошто и руски пуномоћници повторе изјаснен је по-добро онаме, кое су дали у сједници одь 23. марта, и пошто и сви други пуномоћници изјаве мишљење повољ-

но, заключи конгресъ, да су све мѣре безъ разлике, кое су годъ предузете у почетку или и збогъ рата, а кое су имале за цѣль то, да се за време прекине трговина са непріятельскомъ државомъ, укинуте, и да се у свему, што се тиче трговачкихъ уговора, неизузимаюћи ни оне о забрањенимъ убойнимъ стварма, а тако и што се тиче шиљана еспана, и поступакъ а трговачкимъ лађама, одъ давања ствари свуда онѣтъ доведу у оно становѣ, у коме су биле пре рата.

Руски пуномоћници яве, да су добыли заповѣсть, да у одговору на пытанѣ, кое имъ је положено, изаве да ће се пристаниште севастопольско отворити сајозничкимъ силама, да што пре извезу војску и материјалъ.

Они доладу да имъ наредбе, кое судобили, допуштају увѣрити, да ће се руска војска одма чимъ се поизменју потврђена почети повлачти са отоманске земље у Азије, и да ће се чимъ допусти време и становѣ путова, приступити къ преношењу магацина и убойни ствариј, и да ће се обште кретање руске војске у исто време са обшишимъ кретањемъ војске сајозничке извршити, и извршити у исто време и до рока, одређеногъ за повлачење са остале земље.

У име комисије, којој је наложено предложити саставъ наредбе, кое су одређене за комисаре, који ће по одређи 23. чланка уговора о миру ићи у подунавска књажество, баронъ Буркней прочита тай предлогъ.

Грофъ Кларендонъ прииѣти да є конгресъ, занимаоћи се подунавскимъ областима, посвайпре себи задао то, да побуди слободань изразъ жеље народни, а та цѣље не може се постићи, ако господари и даль узимаю власти, којомъ располажу, па зато можда ће уместно быти пронаћи начинъ, сходань да се за ту цѣљь осигура диванима подпуне слобода.

Грофъ Буоль одговори, да у време прелазка, она квогъ, какавъ су књажства наумна извршити, вали само съ врло великимъ уздржавањемъ покретати управу, и да бы то значило у сумњу бацати све, кадъ бы се учинио край свима властима, пре него што се нове устроје, и да у свакоме случају Порти конгресъ треба да остави, постарати се за мѣре, кое бы се нашле за нужне.

Али-паша разложи, да садашња управа може быти и нема сва сметва, коя бы конгресъ захтевао, али бы се дошло у опасности анархије, кадъ бы се покушало изступити изъ законитогъ поредка.

Лордъ Кларендонъ изави, да онъ никако немисли предложити, да се оборе све власти, и заједно са другимъ пуномоћницима напомене, да се влада садашњи господара приближује крају, определњимъ уговоромъ, којимъ имъ је поверена, и башъ зато да бы се остало међу границама законитога поредка, уместно је с томе промислити.

Више пуномоћника напомену такоће, да се у основноме закону побринуло за преставиће власти господара.

После тай изјасненя заключи конгресъ, да Порти оставља, да при коцу власти садашњи господара нареди нужне и сходне мере, да се испуни намере конгреса, саединењемъ поредка и почитованија законитога стана.

По предлогу првог пуномоћника енглескогъ и францускогъ, конгресъ, да бы се предупредио свакиј сукобъ и свако испытави, кое је сажалѣвати, заключи и то, да се ферманомъ, који нареди да се за ту цѣљь сазову

дивани, одреде правила, која ће се наблюдавати, што се тиче предсѣдательства на тимъ скупштинама, и начина саветованја.

После тай заключене конгресъ, изузимајући неколико измене, кое су учиниће, прими наредбе, кое је предложенје баронъ Буркней, и кое су додане овоме протоколу.

Грофъ Валевскій изјасни се, да є желити, да пуномоћници, пре него што се разстану, кажу шта који мисли о некимъ предметима, кое вали решити и којима је полезно занимати се, да се избегну нови заплети. Премда се конгресъ зато састава, да расправи источно пытанї, зато опетъ може онъ после себи пребацити, што прилику, којомъ су се представници главни европски сила скupили, вије употребио да осветли неколико пытана, уреди неколико начела, и искаже намере, а све то само за ту цѣљь, да се за унапредакъ осигура спокойство света, растеравши облаке, који се појављују на политичноме небу, пре него што буду опасни.

„Неможе се одрећи“ рече онъ, „да се Грчка наелази у стану правилноме. Анархија, која је у њој завладала, привидила је Енглеску и Француску, послати у Пирей војске, и то башъ онда, кадъ је војска имала и другогъ посла. Конгресъ зна у каквомъ се стану Грчка наелазила; а вије му ни то непознато, да тако исто ни данашње становѣ вијно видалеко вије задовољавајуће. Па небыли полезно было, да сиље, кое су представљене на конгресу, изјаве жељу, да три сиље кое су јој покровитељ зрео испитају жалостно становѣ краљевства, кое су оне и створиле, поразговоравши се о начину, на који да се помогне?“

Грофъ Валевскій несумна, да ће и лордъ Кларендонъ съ њимъ заједно изјасити, да обадва правительства једва чекају тренутакъ, у који ће моћи прекинути заузимање, коме сада немогу безъ найозбиљније опасности учинити край, докле се годъ непредузму дјействителне измене у садашњемъ стану ствариј у краљевству.

Првый пуномоћникъ францускій напомене да ни папине државе нису у стану правилноме, и да су тимъ, што је нужно неоставити ту земљу анархије, Француску и Аустрију побуђене биле учинити св. столици по захтеванию, па заузети војскомъ, прва Римъ, а друга области.

Онъ при томе разложи, да є Француска имала дјаструкъ узрокъ, одма учинити св. столици по захтеванју, и то једно као католичка а друго као европска сила. Титула најстарјегъ сина цркве, којомъ се поноси францускиј суверентъ, наложе цару као дужностъ, да светоме отцу притече заштитомъ и помоћу. Миръ римски држава, одъ кога зависи и миръ све Италије, много се већма дотиче одржана поредка у Европи, него да Француска нема највећији интересъ дјествовати на тай миръ свима средствима, која има у власти. Но съ друге стране неможе се одрећи, да є у врло неправилномъ стану сила, којој мора страна војска помагати да обстане.

Онъ неоклева изјаснити се — а нада се да ће узъ то изјасненје пристати и грофъ Буоль што се тиче Аустрије — да є Француска не само готова повући свою војску, него и једва чекају тренутакъ, у који ће то моћи учинити, а да у опасности неостави унутрашњи миръ земље и ауторитетъ папине владе, за кое благо веће царъ, његовъ високији суверенъ, никадъ престати заузимати се.

Грофъ Валевскій при томе разложи, да є на користь саме европскe равнотеже врло желити, да се римска власть довольно утврди, како да се аустрийска и француска войска може безъ опасности повући изъ римскихъ држава; па онъ мисли да неће узалудъ быти желя, коя се у томе смислу изяви. Онъ притоме никако несумни да ће свуда повольно подѣйствовати уверена, коя Француска и Аустрия даду о своимъ чувствама у томе погледу.

Држећи се тога истогъ хода мисли, заштита се грофъ Валевскій: небы ли можда било желити, да нека правительства полуострова италіанскогъ, добро сваћенимъ помило ванѣмъ къ себи повративши духове заведене а испокварене. учите врд системи, коя сасвимъ промаша свою цѣль, и коя, место да згоди непріятель поредка, дѣйствує тако, да правительства ослаби, а демагоги набави присталица. По иѣговомъ мишленю учинила бы се и правительство обадве Сициліе, а и ствари поредка на свему италіанскому полуострову одлична услуга, кадъ бы се то правительство обавестило о странутини, којомъ є ударило. Онъ мисли да бы се опомене, у томе смислу састављне и дане одъ стране сила, заступљены на конгресу, тимъ болѣ примиле, што неаполъскій кабинетъ не може сумнити о побуђеняи, изъ кои оне произилазе.

Затимъ грофъ Валевскій обрати конгресу пажњу на предметъ, коя се истина Француске поглавито тиче, али зато опеть доиста се тиче и свио европски сила. Онъ мисли, да му є излишно казивати и како се у Белгіи свакій данъ явно саобщавао саставци, кои су за Француску и иѣпо правительство врећајући и непріятельски писани, и како се тамо явно проповеда буна и убијање. Онъ напомене, како су се и пре краткогъ времена белгіјске новине усудиле бранити друштво *la Marianne*, кога су тежићи и цѣли познате. Явно саобщавање, колико се годъ пута учини, толико є убийна машина, коју противъ унурашнѣјъ мира у Француској управљао непріятель друштвеногъ поредка, кои се јаки будући, збогъ тога што подъ заштитомъ белгіјски закони неподлеже никаквој казни, надају извршити свое намере, казни заслужне.

Грофъ Валевскій изяви, да царско правительство једно жели дасе одрже најбољи одношаи спрамъ Белгіји. Даљ изяви, да се Француска може само похвалюјући изяснити о бриселскоме кабинету и иѣговомъ настојавању ово тога, да споенимъ учини станѣ ствари, кое онъ неможе преиначити, јербо му закони недопуштају ни стати на путь иступлjenja печати, ни латити се реформе, поставше преко нужномъ.

„Нама бы — настави даљ грофъ Валевскій — жао было, кадъ бы морали сами обавићивати Белгіју о томе да є преко нужно преиначити законе, кои собственомъ правительству недопуштају испунити једну одъ првихъ међународнихъ дужностіј, и то ту, да се кодъ себе нетре сплетке, кое иду на нарушавање мира у суседнимъ државама. Представљање пакъ онога, кои є ячї, ономе, кои є слаби, много є ближе претњи, него да негледамо непријећи таквомъ чему.

Ако представници велики сила — заврши најпосле првый пуномоћникъ францускій — сматрајући съ такве исте точке ту нужду, налазе за сходно о томе изрећи свое мишљење, то је вероватно, да ће белгіјско правительство, ослонивши се на велику вишину у земљи, у-

чинити крај станю ствариј, кое неће пропустити пре или после проузроковати сметње, а и саме опасности, кое Белгіја има интерес јоштъ напредъ уклонити.

Грофъ Валевскій предложи конгресу, да свой радъ заврши изясненїмъ, кое ће основати знаменитъ напредакъ у праву међународномъ, и кое ће савъ светъ примити са найвећомъ захвалносћу. Вестфалскимъ конгресомъ, вели, уведена є слобода савести, а бечкимъ укинута трговина са робовима и уведена слобода пловитбе на рекама; а парискога конгреса достойно бы было, учинити крај одвећи дуго трајнимъ расправама, положивши темель новоме једнообразномъ праву на мору. Ова четири начела сасвимъ бы одговарала той цѣли, и то:

- 1) да се укине гусарство;
- 2) да и-утрална застава закланя непріятельскій есапъ, изузимајући убийне ствари;
- 3) да се неутраланъ еспанъ, изузимајући убийне ствари, неможе узантити ни подъ сањомъ непріятельскомъ заставомъ.
- 4) да блокованѣ обвезује само опда, кадъ га доиста има.

Лордъ Кларендонъ истогъ є мишљења, као и грофъ Валевскій. Онъ изяви да ће и Енглеска, исто као и Француска, заповедати да се войска, којо є принуђена ће послати у Грчку, повуче. Она ће то одма заповедити, чимъ то узможе безъ опасности явнога мира. Но зато опеть морају се најпре поставити постојна ёмества за одржанѣ стана таквогъ, кое задовољава.

По иѣговомъ мишленю могу се сиље, кое закланя Грчку, споразумети о средству, кое се неизоставно мора употребити при ёместима, убитачной за земљу, која се сасвимъ удаљила одъ цѣли, кое су поменуте силе имале, кадъ су оснивале независну монархију на добро грчкога народа.

Лордъ Кларендонъ напомене, да є уговоромъ одъ 18. марта одночело ново време, као што є и царь кадъ є примао чланове конгреса после уговора подписаногъ рекао јимъ: „Ово є време, време мира, но зато опеть сљедствености ради, потреба юнита пропустити, да се онъ утврди и начини да траје.“ Конгресъ, који представља европске велике сице, ради ће противъ дужности свое, кадъ бы о растанку своме ћутаћемъ пристао на положај, који школе европскому равновеју и који су далеко да осигурују миръ у једној одъ најзначајнијихъ земаља у Европи.

Мы смо — настави даљ лордъ Кларендонъ — наредили да се страна войска повуче са различите земље, заузете за време рата; мы смо се свечано обвезали, да се то повлачење изврши што пре; па како бы заузећа коя су се догодила пре рата, оставили на страву, и устезали се потражити средства, да јимъ се учини крај?

Беседникъ мисли да ње одъ ползе, говорити о узроцима, изъ кои су страче войске заузеле више точакъ у Италији, али мисли да є све и ако се допусти да су ти узроци закони, зато опеть истина, да є отуда произишло неправилно станѣ, кое се само крайномъ нуждомъ може одобрити, и кое мора одма престати, чимъ се та нужда више не покаже тако безусловно осетна; но зато опеть ће то станѣ, ако му се неучини крај, трајти и даљ да се, ако се не престане осланяти се на силу оружану, међе се помогне правичнимъ узроцима незадовољства

защемо стаиномъ чинъ системъ, коя правительствима ма-
ни служи на честь, а за народе в жалостна. Онь масли
да управа римски држава има мало недостатака изъ
кои се могу излечи опасности, кое конгресъ има право
предупредити, и да се, ако се оне занемаре, долази
у опасностъ ту, радити на користь презрата, која сва
правительства осуђую и жеље предупредити.
(продужиће се)

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

У Одеси 9. Маја. Осамъ прибрежја кримскогъ и а-
зовскогъ мора ослобођено је 7. Маја и пристаниште оде-
ско одъ карантине до коначногъ одлазка сајозне војске.

У Берлину 13. Маја. Грофъ Неселроде, баронъ Ма-
ендорфъ, кнезъ Воронцовъ и баронъ Вертеръ одпутова-
ло су 12. Маја изъ Петробурга у Штетинъ.

О Г Л А С И.

**Одборъ народногъ позори-
шта** позива овимъ на главну скун-
шину све приложнике на фондъ
позоришта. Скуншина држаће
се у недјељу 20. тек. мес. после
божествене литургіје у овд. Чи-
тилишту.

Антоније, синъ Павла Стојановића
тргов. овданин. съ камичка, дечко одъ
12. година возраста, прошае Цвјетије
Недељи, сирћи у Четвртакъ 5. Апр.
тек. г., нашао је на калдри предъ ду-
ћаномъ отца свога незнано чији 20. #
цес., у једной старой кесици одъ крије,
у којој су исти новци опетъ у једной
крици старой замотани были; и ове
новце реченомъ свомъ отцу, а овай
опетъ Началничеству овој окружномъ
донео и предао; кое је ово затимъ де-
позитирало до процалазка сајбе.

Процалазакъ овог новаца дакле на-
стојићимъ Нач. Окр. Шаб. доставља до
зナンја свима житељима отечества съ
тымъ, да се свакиј овай, кој бы се
за притяжателя исты новаца показао,
съ яснимъ и довольнимъ сведочан-
ствомъ овоме Начал. поради прјатјатиј
новаца има прјавити, ерь ће се са ис-
тима по истеченију године и једногъ
дана, рачунаюћи то одъ 10. јов. м. по-
ступити.

Къ № 2212. Издано одъ стране
Началн. Окр. Шабачк., 9. Маја 1856. у
Шабцу.

Подписаный продаемъ изъ слобо-
дне руке, мой плацъ съ кућомъ, кој
има скоро 6. фатјиј ширине и 18. ду-
жине, и кој лежи између г. Томе Сто-
јановића шнайдера и Дра Анђелкови-

ћа. Ко зма воло кубити га, нека се
изволи явита.

У Београду 10. Маја 1859.
(2—3) Митаръ Обрадовићъ,
Магазај на Сави

Подписаный је има честь об-
знати почитајемој публики,
да је изъ кафана Г. Рашиће, на
динаву постојеће, изнешао и у
својој кафани у вароши, доку-
ће татаръ Јованчине лежећу,
данась прешао, — молећи да
га сви дојакашни гг. муште-
рије а и остали путници посъ-
тама своимъ удостоји извOLE;
увѣравајући јй, да ћеду са сви-
ма потребностима за путника,
пристойно угошћени быти.

У Сmederevu 23. Aprila 1856.
(5—6) Ранко А. Јовановићъ
каферија.

Долуподписаный снабђе-
ши кафану моју постојећу кодъ
Дуда на теразијама съ раз-
нимъ пјићемъ, добромъ ко-
стомъ и квартиромъ, а и съ
добромъ шталомъ за коњи,
препоручујемъ се свима како
ондашњимъ тако и са стра-
не долазећимъ гг. трговцима
за малобројну посјetu съ о-
бећањемъ, да ће гг. гости на
найвеће пјевово задовољство
дочекани быти.

У Београду 6. Маја 1856.
Јосифъ Марковићъ.

У Берлину 13. Маја Удова царица руска очекује се
данась у Нотсадаму Као што се чује, отићи ће краљ
Праймр прено лета у купатило Маріенбадъ, а краљица
у Гелчицъ.

У Кенигсбергу 14. Маја. Изъ поузданы извора до-
знае се, да ће Нѣг. Велич. царь Александеръ II. око 20.
Мая отићи у Берлинъ.

У Паризу 14. Маја. Царь Наполеонъ држаће сутра
(у вторникъ) прегледъ војске на марсовомъ полю; у
пратњи царевој быће великиј војвода Фердинандъ Максъ
(браћа цара аустријскогъ) и шведскій принцъ Оскаръ.

Степишта се отварајо:

1. При Суду Суду Окр. Чачанскогъ
а) надъ целимъ имањемъ поч. Влади-
мира, младолѣтногъ сина пок. Дими-
трија Вукићевића изъ Карановца, до
1. Јуніја; б) надъ целимъ имањемъ поч.
Владимира, младолѣтногъ сина Јована
Петровића изъ Чачка, до 6. Јуніја.

2. При Суду вар. Београда надъ
целимъ имањемъ презадуженогъ Петра
Караниколића, трг. беогр., до 1. Јуніја.

3. При Суду Окр. Крујевачк. надъ
целимъ имањемъ пок. Тимотија Ђорђе-
вића изъ вар. Трстеника, до 6. Јуніја.

Продаваће се па Лиџитација:

1. У Паланки Окр. Сmederevскогъ
а) различна непокр. добра пок. Мило-
ша Матића, 28. 29. и 30. Маја. б) непо-
кретна добра припадајућа маси поч.
Николе Митровића меанџ., 29. 30. и 31.
Мая.

2. У Златарићу Окр. Валјв. имањ
Мијила Марковића, 29. 30. и 31. Маја.

3. У Неготини, непокр. добра масе
поч. Симе Грујовића, 28. 29. и 30. Маја

25. Маја држаће се лиџитација одъ
10—12 сатиј у Попеч. Внутр. Дѣла по-
ради оправке зданја, у кое се пресе-
лити намерава г. Великобританскій Ген-
ерални конзуљ.

26. Маја, изјутра рано, у селу Лу-
кавицу, месту Рибровици, среза Тамињав.
Окр. Валјв. држаће се лиџитација по-
ради прављења нове одъ тврдогъ ма-
теријала цркве.

